

Deu anys, ...i queda tant per fer

La celebració, fa pocs dies, dels deu anys de govern de Convergència i Unió a Catalunya –dels deu anys de govern Pujol– ha estat, com és natural, motiu de satisfacció i de festa per als protagonistes de la commemoració. Ha estat també, com és igualment lògic, motiu de reflexions crítiques per part de l'oposició. D'una banda, la insistència en allò que s'ha fet, i que s'ha fet bé. De l'altra, els retrets contra allò que no s'ha fet, o que s'ha fet malament. El joc de la confrontació política no pot anar d'una altra manera.

Deu anys, però, són un període ja prou extens per a servir de base a consideracions de més abast i de més transcendència que la satisfacció o la crítica per un saldo d'actuacions polítiques concretes o de simple gestió i administració. Deu anys permeten extraure –de la mateixa acció de govern– l'aplicació d'unes línies mestres, d'una ideologia en últim terme. Una ideologia, una *filosofia de govern*, no sempre explícita i no sempre conseqüent: probablement, no podria ser d'una altra manera.

Hom ha intentat aplicar, des del govern de la Generalitat, una certa ideologia de progrés: de progrés econòmic, tecnològic, en l'àmbit de la modernització industrial, o dels serveis. I no és difícil *apuntar-se* èxits i realitzacions en aquest camp. La conjuntura, però, ha estat favorable, i els mèrits del govern Pujol són, en tot cas, uns mèrits compartits. Ja no és tan clar que els avanços aconseguits en l'àmbit de la modernització econòmica, de les infraestructures i dels serveis públics, siguin trasllada-

bles a un altre dels eixos ideològics del govern Pujol: la mobilització, integració i participació activa de la *societat civil*, per exemple, o l'equilibri territorial. Una part de l'associacionisme actiu s'ha afeblit (no tant, però, com a la resta de l'estat espanyol), una altra part no ha rebut el suport desinteressat que necessitava. Parlar de societat civil és una cosa, donar suport als moviments cívics i associatius –i fer-ho sense intents de *capitalització* política–, n'és una altra. Ací, però –com en el tema etern Barcelona/comarques– ni CiU ni el PSC podrien acusar els contraris sense acusar-se ells mateixos.

"Abans que res sóc un nacionalista català", ha afirmat repetidament el president Pujol. Les conseqüències que se n'han derivat, en la ideologia i en la pràctica, han estat de doble valor. D'una banda, no hi ha dubte que ha estat positiu per a Catalunya ser governada, durant deu anys crucials, per un partit i per un líder que es presenten com a portadors i representants d'una ideologia de reconstrucció nacional. De l'altra, una identificació de vegades abusiva entre *nacionalisme* i CiU, ha reforçat en molt sectors l'antiga confusió infundada entre *nacionalisme* i *dreta*, i ha fet que una bona part de l'esquerra, volent desmarcar-se del *nacionalisme pujolista* s'allunyés de fet de tot nacionalisme conseqüent (cosa que, probablement, ja era inevitable des de la integració del PSC en el PSOE). La línia divisòria dreta/esquerra ha estat confosa mas-

sa vegades amb la divisòria catalanisme/espanyolisme. Nefasta confusió, en la qual CiU no està lliure de la seua part, més gran o més petita, de responsabilitat.

L'acció de govern de Convergència i del president Pujol s'havia marcat quatre objectius, i en tots quatre hi ha hagut avanços importants. La *consolidació nacional* de Catalunya s'ha reforçat, de fet, paral·lelament amb la consolidació institucional i amb la consciència que la mateixa realitat institucional crea i augmenta. La *cohesió interna* de la societat catalana és ara potser més real, i més lliure de tensions, que fa deu anys. La *modernització* global del país s'ha accelerat poderosament. La *presència internacional* de Catalunya ha passat de la inexistència a uns inicis de realitat efectiva. Però l'altra cara de les coses no pot ser ignorada: Catalunya no ha estat capaç de frenar la penetració del *nou nacionalisme* espanyol ni de recuperar una consciència nacional prou forta per oposar-s'hi; la *cohesió interna* queda greument afectada per aquest mateix fet i per la incapacitat d'integrar dreta i esquerra, catalans de naixença i immigrants, en un projecte nacional comú; la *modernització* continua en gran mesura depenent de decisions preses fora de Catalunya; i, finalment, la *presència internacional* molt sovint té l'aspecte, i la realitat, d'una presència *inter-regional*.

Per als pròxims deu anys, governe qui governe Catalunya, queda per fer molt més camí del que s'ha fet.